

MARIA JOSEP CASTILLO

espinàs i modolell: memòries

Són moltes les persones que capbussant-se en el seu passat posen per escrit records més o més llunyans. Dediquem la secció a dos llibres dels denominats de memòries. El vincle amb les nostres contrades és diferent en un i altre escriptor. El primer, Josep Maria Espinàs, va estiuejar a Argentona fins als vuit anys i fruit d'aquestes vivències sorgí el títol dels seus records d'infantesa i adolescència, referint-se a la plaça on es localitzava la casa

del seu avi a la vila. El segon, Josep Maria Modolell, també utilitza un topònim, el Camí del Míg, per a titular el recull d'evocacions dels seus primers quinze anys, quan aquest era el recorregut habitual per anar de la seva Cabrera natal a Mataró.

■ ESPINÀS, Josep Maria

■ *El nen de la plaça Ballot*

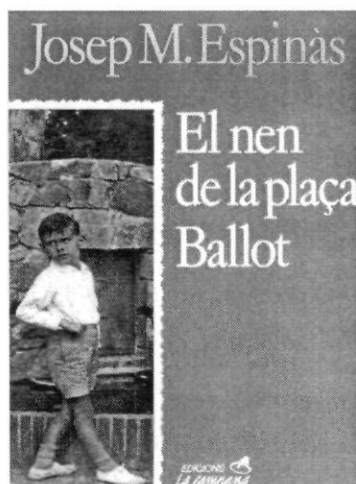
■ Editorial La Campana

■ 134 pàgines

1. Espinàs, Josep M. *El nen de la plaça Ballot*, pàgina 13.

2. Ídem., pàgina 8.

El primer dels deu capítols del llibre de Josep Maria Espinàs està ambientat a Argentona, localitat

on l'avi matern de l'autor tenia una casa, concretament ubicada a la plaça Ballot: "La casa de l'avi Massip, a Argentona, era —i és encara— una torre modernista. Té maó vist, rajoles, ferros. En un angle de la façana, un gran plafó de ceràmica amb la Mare de Déu de Montserrat, amb les lletres A i M, que potser volen dir "Ave Maria" però que jo sempre he identificat com les inicials de l'avi, Alfons Massip".¹

Ja en el pròleg Espinàs deixa clar com la seva memòria espacial supera la cronològica, i així ho demostra la fidelitat amb que recupera els seus records infantils. D'Argentona ens parla de les cara-

melles, del Casino (el construït per Puig i Cadafalch), del tramvia, del venedor de gel a domicili, del cotxe del doctor Vintró... La resta de capítols del llibre segueixen evocant els primers anys de l'escriptor. Tal com ell diu, "Hi parlo d'espais, que és el que recordo... Àmbits concrets d'una vida que s'iniciava confusament".² Així, al capítol titulat *Cortines, catifes i fundes* ens transporta a casa seva, a un típic pis de l'Eixample de Barcelona que als mesos d'estiu veia coberts els seus mobles per evitar la pols; o al que designa *Dibuixos i pupitres* parla del seu professor de dibuix, del seu gust per fer mapes, de la seva taula protectora.

Diades de Reis, malalties i convalescències, companys de jocs (en Nitu de l'entresol, els seus dos germans, els partits de futbol al pati del col·legi), primeres lectures (Juli Verne), primers escrits, l'escola (monges, escolapis), l'esclat de la Guerra Civil quan tenia nou anys i les seves conseqüències (canvi de pis, racionament, registres de la casa, bombardeigs), la

MARIA assessora tècnico-fiscal
assegurances - gestions

C/ Les Parres, 6-8 - Tel. i Fax 93 797 02 06
ARGENTONA

QUEVIURES-CANSALADERIA

EMBOTITS i FIAMBRES
D'ELABORACIÓ PRÒPIA

CASA
Fontcuberta

ESTABLERTA DES DE 1892

Tel. 93 797 03 07 - 08310 ARGENTONA

postguerra; en definitiva, la recreació del món d'un noi tímid, quiet (de pis) que finalitza als disset anys. Algunes de les últimes pàgines estan dedicades també als estius, però als de Sant Just, a casa de l'avi patern. Pocs anys després de la mort de l'avi Espinàs també fou venuda aquesta casa (la d'Argentonà ho fou a causa de la Guerra). "Diuen que el temps passa. Però no ens n'adonàrem tant si, en passar, no se'ns endugués els espais".³

La desfilada d'imatges que ens ofereix l'escriptor ens permet endinsar-nos en un temps a través d'ulls infantils, recreant espais com tan bé ho sap fer Espinàs, del que no podem deixar d'esmentar els seus llibres sobre periples a peu per diferents indrets.

A través dels vint-i-dos capítols del llibre, precedits d'un pròleg de mossèn Pere Ribot, vicari a Cabrera als anys trenta, Josep Maria Modolell es remunta als anys 1929-1939 i ens explica com els va viure. En unes pàgines introductòries l'autor explica com la lectura d'un llibre de vivències va remoure les seves i l'esperonà a posar per escrit els records de quan tenia entre 7 i 18 anys. Ho fa, diu, amb l'objectiu que les seves filles (i els lectors) coneguïn el dia a dia d'una casa pairal, com és estar intern en un col·legi o treballar des dels 14 anys. Un reguit-

zell d'anècdotes s'entrellacen amb fets més transcendents de la mà d'aquest amant de la història local i dels documents antics (recordem el seu llibre sobre la història de Cabrera i el castell de Burriac).

Josep Maria Modolell neix a Cabrera, al mas Lladó, al qual dedica el primer capítol de l'obra, a la seva història (en la propietat hi ha restes de l'època romana), a les seves terres (feixes, marges i boscos), a les feines que comporta viure a pagès... Altres apartats de l'obra els dedica a la ciutat de Mataró, al col·legi de Santa Anna on va estar intern dels 8 als 14 anys, als tramvies, a la fira comercial... Modolell repassa aquests anys pel que fa a les distraccions (teatre, balls, cinema), costums, festes i a l'activitat econòmica, concretament a l'expansió del gènere de punt (als 14 anys Modolell va entrar a treballar de meritori en una de les fàbriques que en produïen).

A través d'altres capítols se'ns ofereix un seguit d'imatges costumistes del Maresme de fa gairebé tres quarts de segle: els carros portant verdura al born, les dones rentant al safareig de Cabrera o anant a buscar aigua a la font, els jocs a la plaça (baletes, baldufes), els banys a la platja, la verema, les festes del poble (Sant Vicenç, Sant Feliu, Carnaval i Enramades). Una altra part està dedicada a explicar com es van viure a Cabrera

els esdeveniments del 1931 al 1936 (proclamació de la Segona República, els fets d'octubre de 1934, l'esclat de la Guerra Civil). L'autor tenia llavors entre 10 i 15 anys, però els temes l'interessaven com a fill que era d'un polític local: el seu pare fou alcalde de la vila. Acaben els records just el 1936 amb la promesa d'una continuació amb els de la Guerra Civil.

Il·lustren el llibre un seguit de fotografies de l'època distribuïdes pels diferents capítols. Trobem a faltar però un peu de foto que les tituli o comentï. I ja per acabar i sense deixar de banda el tema de les il·lustracions, reparem en la portada, un dibuix del mataroní Cuyàs que sintetitza el contingut de l'obra: Cabrera (Burriac i l'església parroquial) i Mataró (creu de terme) comunicades per una tartana i amb el mar en primer terme.

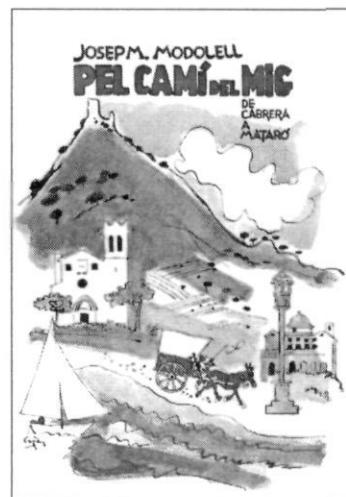
Esperem doncs la continuació de les memòries de Josep M. Modolell, embarcat darrement, com hem dit, en la investigació històrica i en la publicació d'estudis al respecte.

■ **MODELELL, Josep Maria**

■ ***Pel Camí del Mig.
De Cabrera a Mataró***

■ **Editorial Oikos-Tau
Vilassar de Mar, 1989**

■ **224 pàgines**

| 3. Ídem., pàgina 129.

Ma. Antònia

Fruites i verdures

Palça de Vendre, parades 1 i 2
Telèfon 93 756 10 34
08310 ARGENTONA

*Portem
comandes
a domicili*

Ramaderia Argentonà, S.A.

Ronda Exterior, s/n.
Argentonà

**CRIANÇA,
MATANÇA
I ELABORACIÓ
PRÒPIA**

Tels. 93 797 02 57
93 797 02 59
93 799 64 55